

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2022
COM(2022) 361 final

2022/0225 (NLE)

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

În ultimul an, aprovizionarea cu gaze din Rusia a suferit o serie de perturbări care pot fi explicate doar printr-o încercare deliberată de a utiliza energia ca armă politică. Rusia este de mulți ani principalul furnizor de gaze al UE. Anul trecut, UE s-a bazat pe Rusia pentru peste 40 % din aprovizionarea sa cu gaze. De la începutul războiului, aprovizionarea cu gaze a scăzut în mod constant. Fluxurile de gaz prin conducte provenite din Rusia reprezintă mai puțin de 30 % din media anilor precedenți. Douăsprezece state membre au activat primul sau al doilea nivel de criză, în conformitate cu clasificarea comună a UE. Acest șoc în materie de aprovizionare are deja un impact semnificativ asupra prețului gazelor și al energiei electrice, asupra inflației, asupra stabilității financiare și macroeconomice globale a UE și asupra tuturor cetățenilor.

Nu există niciun motiv să se considere că această deteriorare a aprovizionării cu gaze va înceta. În prezent, UE se confruntă cu perspectiva realistă a unei întreruperi totale și de durată a aprovizionării cu gaze din Rusia, care se poate produce în orice moment. UE trebuie să fie pregătită pentru această situație și să ia măsuri preventive pentru a atenua efectele unor posibile perturbări majore ale aprovizionării.

În ultimul deceniu, UE a depus eforturi susținute pentru îmbunătățirea situației generale a siguranței aprovizionării Uniunii, punând accentul în special pe diversificare prin dezvoltarea de infrastructuri și pe consolidarea cadrului privind siguranța aprovizionării cu gaze. Conceput cu scopul de a aborda perturbările pe termen scurt și fenomenele meteorologice extreme, cadrul actual, deși a avut succes în acest sens, rămâne inadecvat pentru a face față unor perspective de aprovizionare extrem de nesigure și unor reduceri semnificative și susținute ale aprovizionării.

În ultimele luni, ca reacție la creșterea riscului pentru iarna care vine, UE și-a consolidat în mod considerabil gradul de pregătire imediată pentru o astfel de perturbare majoră a aprovizionării: a profitat pe deplin de posibilitățile oferite de cadrul juridic actual, a introdus măsuri de stimulare a reconstituirii stocurilor, a instituit Platforma energetică a UE pentru a sprijini diversificarea aprovizionării cu gaze și a anunțat, în cadrul planului REPowerEU din 18 mai 2022, obiectivul de a pune capăt cât mai curând posibil dependenței de combustibilii fosili din Rusia. În rezoluția sa din 7 aprilie 2022, Parlamentul European a solicitat prezentarea unui plan pentru a se asigura în continuare securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii pe termen scurt. În cadrul Consiliului European, liderii UE au solicitat ulterior, la 31 mai și la 23 iunie 2022, îmbunătățirea, în regim de urgență, a pregătirii împotriva unor eventuale perturbări majore ale aprovizionării, cu scopul de a asigura aprovizionarea cu energie la prețuri accesibile.

Având în vedere posibilele reduceri suplimentare ale aprovizionării din partea Rusiei și necesitatea ca UE să abordeze în comun aceste noi provocări, este esențial să se realizeze reduceri suplimentare ale cererii de gaze pentru a se evita producerea unor consecințe negative de amploare pentru cetățeni și pentru economia UE. Regulamentul propus creează un cadru de coordonare îmbunătățit pentru măsurile naționale de reducere a cererii de gaze. De asemenea, el introduce posibilitatea Comisiei de a declara un nou nivel de criză pentru întreaga Uniune, și anume o „alertă a Uniunii”, care să declanșeze o obligație de reducere a cererii la nivelul întregii Uniuni și care să vizeze garantarea siguranței aprovizionării cu gaze.

Pentru a preveni apariția unor prejudicii economice semnificative în urma unor noi perturbări ale aprovizionării, este esențial ca toate statele membre să se angajeze să reducă cererea de gaze, prin măsuri alese de ele, în cazul unei deteriorări suplimentare a situației aprovizionării care ar conduce la declanșarea unei alerte a Uniunii. În cazul unei perturbări majore a aprovizionării, reducerile comune și bine coordonate ale cererii pot determina o scădere semnificativă a riscului de întrerupere a aprovizionării în sectoarele care sunt esențiale pentru lanțurile de aprovizionare ale UE și pentru competitivitatea UE. După cum s-a explicat în Comunicarea „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” („Save Gas for a Safe Winter”) din 20 iulie 2022, este mult mai ieftin pentru cetățeni și pentru industrie să acționeze acum pentru a reduce cererea, decât să se confrunte mai târziu cu întreruperi necoordonate ale aprovizionării.

La stabilirea volumelor necesare ale reducerii cererii, care vor atenua impactul perturbării aprovizionării, dar nu vor evita toate efectele negative, trebuie să se ia în considerare volumele cererii de gaze care ar putea fi expuse riscului în cazul unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia. Aceste volume pot fi distribuite proporțional între toate statele membre, pe baza unei comparații cu consumul mediu al acestora din ultimii 5 ani.

Pentru a se evita denaturările semnificative ale pieței interne care riscă să se producă în cazul în care statele membre reacționează în mod necoordonat la o potențială nouă perturbare a aprovizionării din partea Rusiei, este esențial ca toate statele membre să acționeze în comun și în spiritul solidarității cât mai curând posibil. În timp ce unele state membre pot fi mai expuse la efectele unei perturbări a livrărilor din partea Rusiei, toate statele membre vor fi afectate în mod negativ și pot contribui la limitarea prejudiciilor economice cauzate de o astfel de perturbare. Prin urmare, prezenta propunere reflectă principiul solidarității energetice, care a fost confirmat recent de Curtea de Justiție ca principiu fundamental al dreptului UE¹. Statele membre care depun toate eforturile pentru a face față penuriei de gaze de pe teritoriul lor trebuie să aibă dreptul de a beneficia pe deplin de solidaritatea energetică a vecinilor lor.

Cu toate acestea, întrucât unele state membre nu sunt în măsură să elibereze volume semnificative de gaze prin conducte în beneficiul Uniunii, din cauza situației lor geografice sau fizice, precum aceea că nu dispun de o conductă de interconectare cu alte state membre sau că dispun de o astfel de conductă de interconectare, dar aceasta este foarte redusă, propunerea include posibilitatea ca statele membre respective să solicite o limitare a obligațiilor lor de reducere a cererii.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Instrumentul propus stabilește măsuri temporare, proporționale și extraordinare. Acesta completează legislația și inițiativele actuale relevante ale UE, care garantează o aprovizionare sigură cu gaze pentru cetățeni și protecția clienților împotriva perturbărilor majore ale aprovizionării.

Acest instrument decurge în mod logic din inițiativele existente, cum ar fi „REPowerEU”, propunerea de pachet privind decarbonizarea pieței hidrogenului și a gazelor², precum și inițiativa „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă”. Inițiativa propusă este pe deplin

¹ Hotărârea în cauza C-848/19 P (Germania/Polonia).

² Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, COM(2021) 803 final; propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului (reformare), COM(2021) 804 final.

complementară cu legislația UE privind siguranța aprovizionării cu gaze, care a stabilit deja un set cuprinzător de norme vizând o mai bună protecție a cetățenilor și a întreprinderilor împotriva întreruperilor aprovizionării. Regulamentul (UE) 2017/1938 a introdus, printre altele, planuri de urgență în cadrul cărora statele membre au obligația de a se pregăti pentru diferite niveluri de criză și de a planifica măsuri care pot fi luate în caz de alertă națională. Au fost instituite, de asemenea, mecanisme de solidaritate care să garanteze că, în cazul unor perturbări ale aprovizionării, statele membre cooperează la nivel transfrontalier pentru a se asigura că energia este furnizată clienților dintr-o regiune care are cea mai mare nevoie de ea. Propunerea Comisiei referitoare la un pachet de măsuri privind decarbonizarea pieței hidrogenului și a gazelor include măsuri suplimentare de îmbunătățire a gradului de pregătire împotriva perturbărilor aprovizionării.

Ca urmare a invadării Ucrainei de către Rusia, UE a prezentat planul REPowerEU cu scopul de a pune capăt dependenței UE de combustibilii fosili din Rusia, cât mai curând posibil și cel târziu până în 2027. Pentru a realiza acest obiectiv, planul REPowerEU stabilește măsuri legate de economiile de energie și de eficiența energetică și propune o introducere accelerată a energiei curate pentru a înlocui combustibilii fosili în locuințe, în industrie și în producția de energie electrică. În acest context, inițiativa propusă se bazează pe instrumentele de care dispune deja UE și este pe deplin coerentă cu obiectivele stabilite în planul REPowerEU.

Propunerea Comisiei referitoare la un pachet de măsuri privind decarbonizarea pieței hidrogenului și a gazelor³ include măsuri suplimentare de îmbunătățire a gradului de pregătire împotriva perturbărilor aprovizionării, în special prin revizuirea Regulamentului (UE) 2017/1938. În plus, Regulamentul (UE) 2022/1032 privind înmagazinarea gazelor⁴, adoptat recent, a introdus obligații privind constituirea de stocuri ca reacție la invadarea Ucrainei de către Rusia, context în care deficitele de aprovizionare și vârfurile de preț pot fi determinate nu numai de defectarea infrastructurii sau de condiții meteorologice extreme, ci și de schimbări geopolitice care generează perturbări bruște sau pe termen mai lung ale aprovizionării. Obligațiile privind constituirea de stocuri prevăzute în Regulamentul (UE) 2022/1032 contribuie la garantarea siguranței aprovizionării cu gaze pentru iarna 2022-2023.

Cu toate acestea, normele în vigoare privind siguranța aprovizionării cu gaze nu sunt pe deplin adaptate pentru a face față unor provocări în materie de siguranță a aprovizionării de tipul și de amploarea celor cu care ne confruntăm în prezent, în cazul cărora pregătirea imediată devine esențială pentru a se evita consecințele economice și sociale grave ale unor perturbări majore ale aprovizionării. Prin urmare, la 31 mai și la 23 iunie 2022, Consiliul European, în concluziile sale, a solicitat ca pregătirea pentru noi perturbări ale aprovizionării cu gaze să se realizeze în regim de urgență, în special pentru a permite o coordonare mai strânsă cu și între statele membre.

Comunicarea intitulată „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă”, adoptată la 20 iulie 2022, prezintă instrumentele de care Europa dispune deja pentru a asigura o reducere coordonată a cererii, precum și alte măsuri necesare pentru ca Europa să fie pregătită pentru

³ Propunerea de directivă a Parlamentului European și a Consiliului privind normele comune pentru piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului, COM(2021) 803 final; propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind piețele interne ale gazelor din surse regenerabile, gazelor naturale și hidrogenului (reformare), COM(2021) 804 final.

⁴ Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor, JO L 173/17, 30.6.2022.

întreruperi totale sau parțiale. Inițiativa propusă răspunde riscurilor sporite generate de războiul purtat de Rusia împotriva Ucrainei și este pe deplin complementară cu normele existente în materie de siguranță a aprovizionării. Ea stabilește norme noi privind reducerea coordonată a cererii și introduce o nouă alertă a Uniunii. Într-adevăr, deși Comisia are deja posibilitatea să declare o stare de urgență la nivelul Uniunii, legislația în vigoare nu prevede nicio posibilitate de a declara o alertă a Uniunii. Situația actuală demonstrează însă că o astfel de alertă poate fi utilă pentru a se asigura faptul că toate statele membre iau măsurile preventive necesare pentru a evita o situație de urgență energetică.

Prin urmare, prezenta propunere de instrument, care permite o pregătire coordonată pentru situații de criză prin introducerea unor norme îmbunătățite în materie de coordonare vizând reducerea cererii și prin crearea posibilității de a introduce reduceri obligatorii ale cererii de gaze la nivelul întregii Uniuni, este complementară cu instrumentele existente, garantând siguranța aprovizionării cu gaze și asigurând coordonarea între măsurile de reducere a cererii la nivelul întregii UE.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Propunerea constituie o măsură extraordinară, care urmează să fie aplicată pentru o perioadă limitată de timp și care este în concordanță cu un set mai amplu de inițiative de consolidare a rezilienței energetice a Uniunii și de pregătire pentru posibile situații de urgență. Propunerea este, de asemenea, pe deplin compatibilă cu normele în materie de concurență și de piață, întrucât funcționarea piețelor transfrontaliere ale energiei este esențială pentru a garanta siguranța aprovizionării într-o situație caracterizată prin deficite de aprovizionare. Propunerea conține norme adecvate care garantează că măsurile naționale nu împiedică concurența și nu compromit integritatea pieței interne. Ea este în conformitate și cu obiectivele Comisiei formulate în cadrul Pactului verde, deoarece prevede o coordonare mai eficace a reducerilor cererii.

2. **TEMEI JURIDIC, SUBSIDIARITATE ȘI PROPORȚIONALITATE**

- **Temei juridic**

Temeiul juridic pentru prezentul instrument este articolul 122 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE).

Deficitul actual de aprovizionare cu gaze constituie o dificultate gravă în aprovizionarea cu un anumit produs energetic, în conformitate cu articolul 122. Liderii UE și Comisia au identificat necesitatea urgentă de a lua măsuri suplimentare în vederea unei acțiuni mai coordonate încă din timpul verii, pentru a fi mai bine pregătiți pentru posibilele perturbări suplimentare ale aprovizionării din cursul iernii viitoare. Măsurile din cadrul instrumentului le permit tuturor statelor membre să se pregătească în mod coordonat pentru eventualele deficite suplimentare de aprovizionare. Prin urmare, este justificat ca instrumentul propus să se întemeieze pe articolul 122 alineatul (1) din TFUE.

- **Subsidiaritatea (în cazul competenței neexclusive)**

Măsurile planificate în cadrul prezentei inițiative sunt pe deplin conforme cu principiul subsidiarității. Având în vedere amploarea și efectul semnificativ al unor noi întreruperi ale aprovizionării cu gaze din partea Rusiei, este necesară o acțiune la nivelul UE. Este nevoie de o abordare coordonată prin reducerea cererii la nivelul întregii Uniuni, în spiritul solidarității, pentru a reduce la minimum riscul unor posibile perturbări majore în cursul lunilor de iarnă,

în care consumul de gaze va fi mai mare și în care statele membre vor trebui să se bazeze parțial pe gazul înmagazinat în timpul sezonului de injectare.

Având în vedere natura fără precedent a crizei aprovizionării cu gaze și efectele transfrontaliere ale acesteia, precum și nivelul de integrare a pieței interne a energiei din UE, acțiunea la nivelul Uniunii este justificată, deoarece statele membre individuale nu pot aborda într-un mod suficient de eficace și în mod coordonat riscul unor dificultăți economice grave cauzate de creșterile bruște ale prețurilor sau de perturbările semnificative ale aprovizionării. Numai acțiunea la nivelul UE, motivată de spiritul de solidaritate dintre statele membre, poate asigura faptul că perturbările aprovizionării nu conduc la prejudicii de durată pentru cetățeni și pentru economie.

Având în vedere amploarea și efectele sale, măsura poate fi realizată mai eficient la nivelul Uniunii; prin urmare, Uniunea poate adopta măsuri în conformitate cu principiul subsidiarității stabilit la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

- **Proportionalitate**

Inițiativa respectă principiul proporționalității. Ea intră sub incidența articolului 122 alineatul (1) din TFUE. Intervenția de politică este proporțională cu amploarea și cu natura problemelor definite, precum și cu realizarea obiectivelor stabilite.

Având în vedere situația geopolitică fără precedent și amenințarea semnificativă la adresa cetățenilor și a economiei UE, este evident necesară o acțiune coordonată. Prin urmare, propunerea nu depășește ceea ce este necesar pentru îndeplinirea obiectivelor prevăzute în instrumentul actual. Măsurile propuse sunt considerate proporționale și se bazează, în măsura posibilului, pe abordările existente, cum ar fi nivelurile de criză și planurile de urgență existente, stabilite în conformitate cu Regulamentul (UE) 2017/1938.

Prezenta propunere stabilește rezultatul final care trebuie obținut, sub forma unui proces de instituire a unei obligații privind reducerea cererii de energie, care să fie obligatorie din punct de vedere juridic pentru statele membre, acordându-le totodată statelor membre o autonomie deplină pentru alegerea celor mai eficiente mijloace de îndeplinire a acestei obligații, în funcție de particularitățile lor naționale și de măsurile deja prevăzute în planurile naționale de urgență.

- **Alegerea instrumentului**

Având în vedere amploarea crizei energetice și a impactului social, economic și financiar al acesteia, Comisia consideră adecvat să acționeze prin intermediul unui regulament cu domeniu de aplicare general și cu aplicabilitate directă și imediată. Acest lucru ar permite instituirea unui mecanism de cooperare rapid, uniform și aplicabil la nivelul întregii Uniuni.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR *EX POST*, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Consultări cu părțile interesate**

Având în vedere caracterul sensibil din punct de vedere politic al prezentei propuneri și nevoia urgentă de a o pregăti astfel încât să poată fi adoptată la timp de către Consiliu, nu s-a putut efectua o consultare a părților interesate.

- **Drepturi fundamentale**

Nu a fost identificat niciun impact negativ asupra drepturilor fundamentale. Măsurile din cadrul acestui instrument nu vor afecta drepturile clienților clasificați ca fiind protejați în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1938, printre care se numără toți clienții casnici. Instrumentul va permite atenuarea riscurilor asociate penuriei de gaze care, în caz contrar, ar avea repercusiuni majore asupra economiei și a societății.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezenta propunere nu necesită resurse suplimentare de la bugetul UE.

5. ALTE ELEMENTE

Nu se aplică.

Propunere de

REGULAMENT AL CONSILIULUI

privind măsuri coordonate de reducere a cererii de gaze

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 122 alineatul (1),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) Federația Rusă, principalul furnizor extern de gaze al Uniunii, a declanșat o agresiune militară împotriva Ucrainei, care este parte contractantă la Comunitatea Energiei. Escaladarea agresiunii militare a Rusiei împotriva Ucrainei începând din februarie 2022 a condus la o scădere semnificativă a aprovizionării cu gaze, în încercarea deliberată de a utiliza gazele ca armă politică. Fluxurile de gaze prin conducte, care vin din Rusia prin Belarus, au încetat, iar livrările prin Ucraina au scăzut în mod constant. Fluxurile totale provenind din Rusia se ridică, în prezent, la mai puțin de 30 % din media perioadei 2016-2021. Această reducere a ofertei a condus la cele mai mari și mai volatile prețuri la energie înregistrate vreodată, contribuind la inflație și creând riscul unei noi încetiniri a creșterii economice în Europa.
- (2) În acest context, Uniunea a elaborat planul REPowerEU, prezentat la 18 mai 2022⁵, cu scopul de a pune capăt dependenței Uniunii de combustibilii fosili din Rusia, cât mai curând posibil și cel târziu până în 2027. Pentru a realiza acest obiectiv, planul REPowerEU stabilește măsuri legate de economiile de energie și de eficiența energetică și propune o introducere accelerată a energiei curate pentru a înlocui combustibilii fosili în locuințe, în industrie și în producția de energie electrică.
- (3) Uniunea a luat măsuri suplimentare pentru a-și spori gradul de pregătire împotriva perturbărilor aprovizionării cu gaze. Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului⁶ a fost adoptat pentru a asigura umplerea instalațiilor de înmagazinare subterană pentru iarna care vine.
- (4) În plus, în lunile februarie și mai 2022, Comisia a efectuat reexaminări aprofundate ale tuturor planurilor naționale de urgență și o monitorizare amănunțită a situației privind siguranța aprovizionării. Măsurile luate începând cu luna februarie 2022 au fost concepute pentru a putea elimina complet gazele rusești până în 2027 și pentru a reduce riscurile care decurg dintr-o nouă perturbare majoră a aprovizionării.

⁵ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Planul REPowerEU [COM(2022) 230 final].

⁶ Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului^[1] din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor (JO L 173, 30.6.2022, p. 17).

- (5) Cu toate acestea, recenta escaladare a perturbărilor aprovizionării cu gaze din Rusia indică un risc semnificativ de materializare a unei întreruperi complete, bruște și unilaterale a aprovizionării cu gaze rusești în viitorul apropiat. Prin urmare, Uniunea trebuie să anticipeze un astfel de risc și să se pregătească, în spiritul solidarității, pentru posibilitatea unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia, în orice moment. Sunt necesare acțiuni proactive imediate pentru a anticipa noi acțiuni perturbatoare și pentru a consolida reziliența UE la șocurile viitoare. O acțiune coordonată la nivelul Uniunii poate evita prejudicierea gravă a economiei și a cetățenilor ca urmare a unei posibile întreruperi a aprovizionării cu gaze.
- (6) Cadrul juridic actual privind siguranța aprovizionării cu gaze, stabilit prin Regulamentul (UE) 2017/1938⁷, nu abordează în mod adecvat perturbările cauzate de un furnizor de gaze important pentru o perioadă mai mare de 30 de zile. Lipsa cadrului juridic cu privire la astfel de perturbări atrage după sine un risc de acțiune necoordonată din partea statelor membre, ceea ce amenință să pună în pericol siguranța aprovizionării în statele membre învecinate și poate crea o sarcină suplimentară pentru industria și pentru consumatorii din Uniune.
- (7) În rezoluția sa din 7 aprilie 2022 referitoare la concluziile reuniunii Consiliului European din 24-25 martie 2022, Parlamentul European a solicitat prezentarea unui plan pentru a se asigura în continuare securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii pe termen scurt. În cadrul reuniunilor sale din 31 mai și 23 iunie 2022, Consiliul European a solicitat Comisiei să elaboreze propuneri pentru îmbunătățirea, în regim de urgență, a pregătirii împotriva unor eventuale perturbări majore ale aprovizionării, cu scopul de a asigura aprovizionarea cu energie la prețuri accesibile.
- (8) În conformitate cu articolul 122 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Consiliul, la propunerea Comisiei, poate decide, în spiritul solidarității dintre statele membre, să adopte măsuri corespunzătoare situației economice, în special în cazul în care apar dificultăți grave în aprovizionarea cu anumite produse, în special în domeniul energiei. Riscul unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia până la sfârșitul acestui an, astfel cum este descris mai sus, constituie o astfel de situație.
- (9) Având în vedere riscul iminent de perturbare a aprovizionării cu gaze a Uniunii, statele membre trebuie să ia măsuri în prezent pentru a-și reduce cererea înainte de sezonul de iarnă. Această reducere voluntară a cererii ar contribui, în special, la umplerea capacităților de înmagazinare, care nu s-ar epuiza astfel până la sfârșitul iernii, ceea ce ar permite să se facă față unor posibile valuri de frig în februarie și martie 2023 și ar facilita constituirea de stocuri în scopul asigurării unor niveluri adecvate de siguranță a aprovizionării pentru iarna 2023-2024. Reducerea cererii de gaze va contribui, de asemenea, la asigurarea unei aprovizionări adecvate și la scăderea prețurilor, în beneficiul consumatorilor din Uniune. Prin urmare, măsurile luate la nivelul Uniunii pentru a reduce cererea ar urma să aducă beneficii tuturor statelor membre, prin reducerea riscului unui impact mai substanțial asupra economiilor lor.
- (10) La stabilirea volumului reducerii recomandate a cererii trebuie să țină seama de volumele cererii de gaze care ar fi expuse riscului de a nu fi livrate în cazul unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia. Volumul reducerii trebuie

⁷ Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010.

distribuit între toate statele membre, pe baza unei comparații cu consumul mediu al acestora din ultimii 5 ani.

- (11) Pentru a aborda cu promptitudine provocările specifice pe care le reprezintă agravarea considerabilă, actuală și anticipată, a deficitelor de aprovizionare cu gaze și pentru a evita denaturările dintre statele membre, Comisia trebuie să fie împuternicită să declare, după consultarea grupurilor de risc relevante și a Grupului de coordonare pentru gaz (GCG), instituit în temeiul Regulamentului (UE) 2017/1938, și ținând seama de eventualele opinii exprimate de statele membre în acest context, o alertă a Uniunii, în cazul în care măsurile voluntare de reducere a cererii se dovedesc a fi insuficiente pentru a aborda riscul unui deficit grav de aprovizionare. Trei sau mai multe autorități competente din statele membre care au declarat alerte naționale trebuie să aibă posibilitatea de a solicita Comisiei să declare o alertă a Uniunii,
- (12) Alerta Uniunii trebuie să servească drept nivel de criză specific Uniunii, care să declanșeze o reducere obligatorie a cererii. Această alertă nu trebuie să aibă niciun impact juridic asupra nivelurilor naționale de criză în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1938. Este posibil ca măsurile voluntare în sine să nu fie suficiente pentru a garanta siguranța aprovizionării și funcționarea pieței. Prin urmare, este necesar să se instituie un nou instrument care să introducă posibilitatea de a impune o obligație de reducere a cererii de gaze pentru toate statele membre. Acesta trebuie să devină operațional cu suficient timp înainte de venirea toamnei. Odată ce a fost declarată o alertă a Uniunii, este necesar ca toate statele membre să aibă obligația de a-și reduce consumul de gaze într-un termen predefinit. La stabilirea volumelor necesare ale reducerii cererii trebuie să se țină seama de volumele cererii de gaze care ar putea fi expuse riscului în cazul unei întreruperi totale a aprovizionării cu gaze din Rusia și să se ia în considerare pe deplin reducerea voluntară a cererii deja realizată în cursul aceleiași perioade. Volumul reducerii poate fi distribuit între toate statele membre, pe baza unei comparații cu consumul mediu al acestora din ultimii 5 ani. La stabilirea volumului și a duratei obligației de reducere a cererii trebuie să se ia în considerare, de asemenea, nivelul stocurilor constituite, astfel cum este raportat în temeiul articolului 6 litera (d) punctul 1 din Regulamentul (UE) 2017/1938, evoluția diversificării surselor de gaze, inclusiv aprovizionarea cu GNL, precum și evoluția substituibilității combustibililor în Uniune.
- (13) Având în vedere denaturările semnificative ale pieței interne care ar putea apărea în cazul în care statele membre reacționează în mod necoordonat la o nouă perturbare, potențială sau efectivă, a aprovizionării din partea Rusiei, este esențial ca toate statele membre să își reducă cererea de gaze într-un spirit de solidaritate. Prin urmare, toate statele membre trebuie să atingă aceleași obiective voluntare și obligatorii de reducere a cererii. În timp ce unele state membre pot fi mai expuse la efectele unei perturbări a livrărilor din partea Rusiei, toate statele membre vor fi afectate în mod negativ și pot contribui la limitarea prejudiciilor economice cauzate de o astfel de perturbare, fie prin eliberarea unor volume suplimentare de gaze prin conducte sau de încărcături de GNL, care pot fi utilizate de statele membre cu deficite semnificative de gaze, fie prin reducerea cererii, care poate avea un efect pozitiv asupra prețurilor gazelor, fie prin evitarea denaturării pieței prin măsuri necoordonate și contradictorii de reducere a cererii. Prin urmare, prezentul Regulament reflectă principiul solidarității energetice,

care a fost confirmat recent de Curtea de Justiție ca principiu fundamental al dreptului UE⁸.

- (14) Cu toate acestea, unele state membre nu sunt în măsură să elibereze volume semnificative de gaze prin conducte în beneficiul altor state membre din cauza situației lor geografice sau fizice, precum aceea că nu dispun de o conductă de interconectare cu alte state membre sau că dispun de o astfel de conductă de interconectare, dar aceasta este foarte redusă. Prin urmare, statelor membre în cauză trebuie să li se ofere posibilitatea de a solicita o derogare parțială de la obligația de reducere a cererii. La verificarea condițiilor pentru aplicarea derogării, Comisia trebuie să ia în considerare dacă statul membru respectiv își utilizează integral conductele de interconectare pentru gaz și dacă își utilizează în cea mai mare măsură posibilă instalațiile de GNL pentru a redirecționa gaze către alte state membre, într-un spirit de solidaritate. De asemenea, Comisia trebuie să monitorizeze atât consumul total de gaze, cât și utilizarea conductelor de interconectare și a instalațiilor de GNL.
- (15) Statele membre trebuie să aibă libertatea de a alege măsurile adecvate pentru a respecta obligația de reducere a cererii. Atunci când identifică măsuri adecvate de reducere a cererii și stabilesc o ordine a priorităților între grupurile de clienți, statele membre trebuie să utilizeze măsurile identificate în Comunicarea intitulată „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” („Save Gas for a Safe Winter”) din 20 iulie 2022. Este necesar, în special, ca statele membre să aibă în vedere măsuri eficiente din punct de vedere economic, cum ar fi sistemele de licitare sau de ofertare, care le permit să stimuleze reducerea consumului într-un mod eficient din punct de vedere economic. Măsurile luate la nivel național pot include, de asemenea, stimulente financiare sau compensații pentru participanții la piață afectați.
- (16) Orice măsură luată de statele membre pentru a-și îndeplini obligația de reducere a cererii trebuie să fie necesară, clar definită, transparentă, proporțională, nediscriminatorie și verificabilă și nu trebuie să denatureze în mod nejustificat concurența sau buna funcționare a pieței interne a gazelor și nici să pună în pericol siguranța aprovizionării cu gaze a altor state membre sau a Uniunii. Având în vedere faptul că măsurile nebazate pe piață, cum ar fi cele menționate în anexa VIII la Regulamentul (UE) 2017/1938, pot fi deosebit de dăunătoare pentru siguranța aprovizionării cu gaze și pentru piața internă, statele membre trebuie să recurgă la mecanisme bazate pe piață. De asemenea, este necesar să se ia în considerare interesul clienților protejați de a li se garanta aprovizionarea neîntreruptă cu gaze.
- (17) Pentru a se asigura faptul că măsurile de reducere a cererii sunt puse în aplicare în mod coordonat, statele membre trebuie să instituie o cooperare periodică în cadrul fiecărui grup de risc, astfel cum sunt stabilite în anexa I la Regulamentul (UE) 2017/1938. Statele membre sunt libere să convină asupra măsurilor de coordonare care corespund cel mai bine nevoilor unei anumite regiuni. Comisia și GCG trebuie să poată avea o imagine de ansamblu a măsurilor naționale puse în aplicare de statele membre și să poată face schimb de bune practici în vederea coordonării măsurilor în cadrul grupurilor de risc. Dacă este cazul, statele membre trebuie să recurgă și la alte organisme pentru a-și coordona acțiunile, de exemplu în cadrul reuniunilor directorilor generali ai ministerelor naționale ale energiei.
- (18) Pentru a se asigura faptul că planurile naționale de urgență reflectă reducerea voluntară sau obligatorie a cererii prevăzută în prezentul regulament, autoritatea competentă a

⁸ Hotărârea în cauza C-848/19 P (Germania/Polonia).

fiecărui stat membru trebuie să ia măsurile necesare pentru a actualiza planul național de urgență până la 31 septembrie 2022. Actualizarea planului național de urgență trebuie să indice modul în care au fost utilizate măsurile propuse în Comunicarea „Să economisim gaz pentru siguranță la iarnă” din 20 iulie 2022. Având în vedere termenul scurt pentru actualizare, nu trebuie aplicate procedurile de coordonare prevăzute la articolul 8 alineatele (6)-(11). Cu toate acestea, este necesar ca statele membre să se consulte cu alte state membre cu privire la actualizarea planurilor de urgență. Comisia trebuie să convoace GCG, grupurile de risc sau alte organisme relevante pentru a discuta eventualele probleme legate de măsurile de reducere a cererii.

- (19) Monitorizarea și raportarea periodică și eficace sunt esențiale pentru evaluarea progreselor înregistrate de statele membre în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor voluntare și a celor obligatorii de reducere a cererii și pentru măsurarea impactului social și economic al măsurilor, precum și a impactului asupra ocupării forței de muncă. Autoritatea competentă a fiecărui stat membru sau o altă entitate desemnată de statul membru trebuie să monitorizeze reducerea cererii realizată pe teritoriul său și să raporteze periodic Comisiei rezultatele obținute. GCG trebuie să asiste Comisia în ceea ce privește monitorizarea obligațiilor de reducere a cererii.
- (20) Pentru a preveni apariția unor prejudicii economice semnificative pentru Uniune în ansamblu, este esențial ca fiecare stat membru să își reducă cererea în faza de alertă. Se vor putea asigura astfel volume suficiente de gaze pentru toate statele membre, chiar și pe timp de iarnă. Reducerea cererii la nivelul întregii Uniuni reprezintă așadar o expresie a principiului solidarității consacrat în tratat. Prin urmare, se justifică, de asemenea, supravegherea strictă de către Comisie a respectării obligației de reducere a cererii de către statele membre. În cazul în care identifică un risc ca un stat membru să nu fie în măsură să își îndeplinească obligația de reducere a cererii în temeiul articolului 5, Comisia trebuie să aibă competența de a solicita statului membru respectiv să prezinte un plan care să stabilească strategia și măsurile necesare pentru îndeplinirea eficace a obligației de reducere a cererii. Statul membru în cauză trebuie să țină seama în mod corespunzător de toate observațiile și sugestiile formulate de Comisie cu privire la plan.
- Întrucât principiul solidarității oferă fiecărui stat membru dreptul de a fi sprijinit de statele membre învecinate în anumite circumstanțe, statele membre care ar putea solicita un astfel de sprijin trebuie să acționeze într-un spirit de solidaritate și atunci când este vorba despre reducerea propriei cereri interne de gaze. Prin urmare, atunci când solicită o măsură de solidaritate în temeiul articolului 13 din Regulamentul (UE) 2017/1938, statele membre trebuie să fi pus deja în aplicare toate măsurile adecvate de reducere a cererii de gaze. Comisia trebuie să fie împuternicită să ceară statului membru care solicită o măsură de solidaritate să prezinte un plan de măsuri pentru realizarea unor posibile reduceri suplimentare ale cererii de gaze. Trebuie să se țină seama în mod corespunzător de eventualele observații pe care Comisia le poate formula cu privire la acest plan.
- (21) Comisia trebuie să informeze în mod periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a prezentului regulament.
- (22) Având în vedere pericolul iminent pentru siguranța aprovizionării cu gaze cauzat de actuala agresiune militară a Rusiei împotriva Ucrainei, prezentul regulament trebuie să intre în vigoare în ziua următoare datei publicării.

- (23) Pe baza informațiilor disponibile, este probabil ca riscul de perturbare gravă a aprovizionării cu gaze a Uniunii să fie prezent cel puțin în următoarele două sezoane de iarnă. Prin urmare, prezentul regulament trebuie să fie valabil timp de doi ani de la intrarea sa în vigoare. La sfârșitul primului an de aplicare a prezentului regulament, Comisia trebuie să prezinte Consiliului un raport cu privire la funcționarea acestuia și, dacă este cazul, să propună prelungirea valabilității sale.
- (24) Întrucât obiectivele prezentului regulament nu pot fi realizate în mod satisfăcător de către statele membre, dar pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, aceasta poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 din Tratatul privind Uniunea Europeană. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este enunțat la articolul respectiv, prezentul regulament nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivului menționat,

ADOPTĂ PREZENTUL REGULAMENT:

Articolul 1

Obiect și domeniu de aplicare

Prezentul regulament stabilește norme pentru abordarea unei situații caracterizate prin dificultăți grave legate de aprovizionarea cu gaze, cu scopul de a garanta siguranța aprovizionării cu gaze a UE, într-un spirit de solidaritate. Aceste norme includ o mai bună coordonare, monitorizare și raportare cu privire la măsurile naționale de reducere a cererii de gaze și posibilitatea Comisiei de a declara o alertă a Uniunii ca nivel specific de criză, care să declanșeze o obligație de reducere a cererii în întreaga Uniune.

Articolul 2

Definiții

În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții:

- (1) „autoritate competentă” înseamnă o autoritate guvernamentală națională sau o autoritate națională de reglementare desemnată de un stat membru pentru a asigura punerea în aplicare a măsurilor prevăzute în Regulamentul (UE) 2017/1938;
- (2) „alertă a Uniunii” înseamnă un nivel de criză specific Uniunii care declanșează o reducere obligatorie a cererii și care nu este legat de niciunul dintre nivelurile de criză în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1938.

Articolul 3

Reducerea voluntară a cererii

Statele membre depun toate eforturile pentru a-și reduce consumul național de gaze în perioada 1 august 2022-31 martie 2023 cu cel puțin 15 % comparativ cu consumul lor mediu înregistrat între datele de 1 august și 31 martie în ultimii cinci ani anteriori intrării în vigoare a prezentului regulament („reducerea voluntară a cererii”). Articolele 6, 7 și 8 se aplică respectivelor măsuri de reducere voluntară a cererii.

Articolul 4

Declararea unei alerte a Uniunii de către Comisie

- (1) Comisia poate declara o alertă a Uniunii numai în cazul în care există un risc substanțial de deficit grav de aprovizionare cu gaze sau o cerere de gaze excepțional de ridicată, pentru care nu sunt suficiente măsurile de la articolul 3, astfel cum au fost raportate în conformitate cu articolul 8, și care conduce la o deteriorare semnificativă a situației aprovizionării cu gaze în Uniune, dar în care piața este încă în măsură să gestioneze perturbarea respectivă fără a fi necesar să se recurgă la măsuri nebazate pe piață.
- (2) După consultarea grupurilor de risc relevante, astfel cum sunt stabilite în anexa I la Regulamentul (UE) 2017/1938, și a GCG și luând în considerare eventualele opinii exprimate de statele membre în acest context, Comisia poate să declare alerta Uniunii din proprie inițiativă sau ca urmare a unei solicitări din partea a cel puțin trei autorități competente care au declarat o alertă la nivel național în temeiul articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2017/1938.
- (3) În cazul în care consideră, în urma unei evaluări, că temeiul care stă la baza alertei Uniunii nu mai justifică declararea unei alerte a Uniunii, Comisia, după consultarea grupurilor de risc relevante, astfel cum sunt stabilite în anexa I la Regulamentul (UE) 2017/1938, și a GCG și luând în considerare eventualele opinii exprimate de statele membre în acest context, declară încetarea alertei Uniunii și a obligațiilor în temeiul articolului 5.

Articolul 5

Reducerea obligatorie a cererii în cazul unei alerte a Uniunii

- (1) În cazul în care Comisia declară o alertă a Uniunii, fiecare stat membru își reduce consumul de gaze naturale în conformitate cu metodologia stabilită la alineatul (2) („reducerea obligatorie a cererii”).
- (2) În scopul reducerii obligatorii a cererii, pe întreaga perioadă în care este declarată alerta Uniunii, consumul total de gaze naturale din fiecare stat membru în perioada cuprinsă între data de 1 august a fiecărui an și data de 31 martie a anului următor („perioada de punere în aplicare”) este redus cu cel puțin 15 % comparativ cu consumul mediu înregistrat în statul membru respectiv între datele de 1 august și 31 martie („perioada de comparație”) în ultimii cinci ani consecutivi anteriori datei intrării în vigoare a prezentului regulament. Eventualele reduceri voluntare ale cererii realizate de statele membre în cursul perioadei de punere în aplicare înainte de declararea alertei vor fi luate în considerare în scopul reducerii obligatorii a cererii.
- (3) Statele membre pot solicita limitarea reducerii obligatorii a cererii cu maximum 5 %, cu condiția să poată demonstra că, din cauza absenței interconexiunilor sau a unei interconexiuni limitate cu alte state membre, nu sunt în măsură să contribuie în mod substanțial la îmbunătățirea aprovizionării directe sau indirecte cu gaze a altor state membre.
- (4) Statele membre care solicită o derogare de la obligația de reducere a cererii în temeiul alineatului (3) trebuie să prezinte dovezi din care să reiasă că își utilizează în cea mai mare măsură posibilă capacitățile de interconectare cu alte state membre sau infrastructura internă de GNL pentru a redirecționa gaze către alte state membre.
- (5) Înainte de a decide cu privire la o solicitare de derogare de la obligația de reducere a cererii, Comisia consultă GCG, grupurile de risc și, după caz, alte organisme relevante.

- (6) Comisia ia o decizie cu privire la solicitarea respectivă în termen de maximum două luni de la primirea tuturor informațiilor relevante din partea statului membru în cauză.
- (7) Articolele 6, 7 și 8 se aplică măsurilor de reducere obligatorie a cererii.

Articolul 6

Măsuri de reducere a cererii

- (1) Statele membre au libertatea de a alege măsurile adecvate pentru a reduce cererea. Aceste măsuri trebuie să fie clar definite, transparente, proporționale, nediscriminatorii și verificabile. La selectarea măsurilor, statele membre țin seama de principiile stabilite în Regulamentul (UE) 2017/1938. În special, măsurile:
- (a) nu denaturează în mod nejustificat concurența sau buna funcționare a pieței interne a gazelor și nu pun în pericol siguranța aprovizionării cu gaze a altor state membre sau a Uniunii;
 - (b) sunt bazate pe piață;
 - (c) asigură aprovizionarea neîntreruptă cu gaze a clienților protejați sau a altor grupuri de clienți în temeiul articolului 2 punctul 5 și al articolului 7 din Regulamentul (UE) 2017/1938.
- (2) Atunci când iau măsuri de reducere a cererii, statele membre acordă prioritate măsurilor care îi afectează pe clienții neprotejați, pe baza unor criterii obiective și transparente care țin seama de importanța economică a acestora precum și, printre altele, de următoarele elemente:
- (a) impactul unei perturbări asupra lanțurilor de aprovizionare care sunt esențiale pentru societate;
 - (b) posibilele efecte negative resimțite în alte state membre, în special cele care afectează lanțurile de aprovizionare din sectoarele din aval care sunt esențiale pentru societate;
 - (c) potențialele prejudicii de lungă durată aduse instalațiilor industriale;
 - (d) posibilitățile de a reduce consumul și de a substitui produse în Uniune.
- (3) Atunci când decid măsurile de reducere a cererii, statele membre au în vedere măsuri de reducere a consumului de gaze în sectorul energiei electrice, măsuri de încurajare a înlocuirii combustibililor în industrie, campanii naționale de sensibilizare și obligații specifice de reducere a încălzirii și răcirii, precum și măsuri bazate pe piață pentru a promova trecerea la alți combustibili și pentru a reduce consumul în industrie.

Articolul 7

Coordonarea măsurilor de reducere a cererii

- (1) Pentru a asigura coordonarea adecvată a măsurilor voluntare și a celor obligatorii de reducere a cererii în temeiul articolelor 3 și 5, statele membre cooperează între ele în cadrul fiecăruia dintre grupurile de risc relevante.
- (2) Autoritatea competentă a fiecărui stat membru își actualizează planul național de urgență stabilit în temeiul articolului 8 din Regulamentul (UE) 2017/1938 până cel

târziu la [31 septembrie 2022], pentru a reflecta reducerile voluntare ale cererii. Fiecare stat membru își actualizează, de asemenea, planul național de urgență, după cum este necesar, în cazul unei declarații de alertă a Uniunii în temeiul articolului 4. Articolul 8 alineatele (6)-(10) din Regulamentul (UE) 2017/1938 nu se aplică actualizărilor planurilor naționale de urgență în temeiul prezentului alineat.

- (3) Statele membre consultă Comisia și grupurile de risc relevante înainte de adoptarea planurilor de urgență revizuite. Comisia poate convoca reuniuni ale GCG și ale grupurilor de risc, luând în considerare eventualele opinii exprimate de statele membre în acest context, pentru a discuta probleme legate de măsurile naționale de reducere a cererii.

Articolul 8

Monitorizare și executare

- (1) Autoritatea competentă a fiecărui stat membru monitorizează punerea în aplicare a măsurilor de reducere a cererii pe teritoriul său. Statele membre raportează Comisiei cu privire la măsurile de reducere a cererii pe care le-au luat, o dată la două luni și nu mai târziu de data de 15 a lunii următoare. GCG și grupurile de risc asistă Comisia în ceea ce privește monitorizarea reducerii voluntare și a celei obligatorii a cererii.
- (2) În cazul în care Comisia identifică, pe baza cifrelor raportate privind reducerea cererii, un risc ca un stat membru să nu fie în măsură să își îndeplinească obligația de reducere a cererii în temeiul articolului 5, Comisia solicită statului membru în cauză să prezinte un plan care să stabilească strategia și măsurile necesare pentru îndeplinirea eficace a obligației de reducere a cererii. De asemenea, Comisia invită statele membre care solicită o măsură de solidaritate în temeiul articolului 13 din Regulamentul (UE) 2017/1938 să prezinte un plan care să stabilească strategia și măsurile necesare pentru a realiza posibile reduceri suplimentare ale cererii de gaze, în conformitate cu articolul 13 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2017/1938. În ambele cazuri, Comisia emite un aviz cu observații și sugestii referitoare la planurile prezentate, de care statele membre trebuie să țină seama în mod corespunzător, și informează Consiliul cu privire la avizul său.
- (3) Comisia informează în mod periodic Parlamentul European și Consiliul cu privire la punerea în aplicare a prezentului regulament.

Articolul 9

Intrare în vigoare și aplicare

Prezentul regulament intră în vigoare în ziua următoare datei publicării în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*.

Prezentul regulament se aplică pe o perioadă de doi ani de la intrarea sa în vigoare.

Până cel târziu la 1 august 2023, Comisia efectuează o reexaminare a prezentului regulament având în vedere situația generală a aprovizionării cu gaze a Uniunii și prezintă Consiliului un raport cu privire la principalele constatări ale acestei reexaminări. Pe baza acestui raport, Comisia poate propune prelungirea sau scurtarea valabilității prezentului regulament.

Prezentul regulament este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în statele membre în conformitate cu tratatele.

Adoptat la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*